

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen/departementet

Sagsnr.: 14-80-00008/24841

Den 28. februar 2014

FVM 247

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 og 1306/2013 for så vidt angår støtteordningen for uddeling af frugt og grøntsager, herunder bananer samt mælk i uddannelsesinstitutioner, og forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter

KOM (2014) 31 og KOM(2014) 32

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om EU-støtteordninger, der forsyner skolebørn med landbrugsprodukter. Forslagets medfører en harmonisering de to eksisterende støtteordninger for henholdsvis skolemælk og skolefrugt og -grønt. Hensigten er at opnå en enklere administration af ordningerne.

Baggrund

Kommissionen har den 30. januar 2014 ved KOM (2014) 32 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 og 1306/2013 for så vidt angår støtteordningen for uddeling af frugt og grøntsager, herunder bananer samt mælk i uddannelsesinstitutioner. Forslag er modtaget i dansk sprogversion den 4. februar 2014.

Forslaget til skoleordningen er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Kommissionens har den 30. januar 2014 ved KOM (2014) 31 fremsat forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslag er modtaget i dansk sprogversion den 4. februar 2014.

Forslag om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter er fremsat med hjemmel i artikel 43, stk. 3 i TEUF og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Nærhedsprincippet

Forslagene er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Med vedtagelsen af landbrugsreformen i december 2013 blev de eksisterende ordninger for skolefrugt og skolemælk videreført som to separate ordninger. Der var dog visse ændringer i forhold til finansiering, budget, krav om udarbejdelse af national strategi for skolemælk etc. Både ekstern evaluering af ordningerne samt Den Europæiske Revisionsret har imidlertid påpeget, at en styrket sammenhæng mellem de to ordninger potentielt vil resultere i både sundhedsmæssige forbedringer og administrative forenklinger.

På den baggrund har Kommissionen fremsat forslag om harmonisering af de to eksisterende støtteordninger for henholdsvis skolemælk og skolefrugt og -grønt. Hensigten er at opnå en mere enkel og effektiv administration af ordningerne.

Nationale strategier for brug af skoleordningen

I den nye skoleordning skal der fokuseres på uddeling af frisk frugt og grøntsager herunder bananer og konsummælk. Medlemsstaterne skal fremover udarbejde en seksårig national strategi for anvendelse af ordningen. Der vil således ikke skulle udarbejdes separate strategier som under de nuværende ordninger. Strategien skal blandt andet opstille mål for ordningen, en liste over de produkter, der kan ydes støtte til samt angive hvilke foranstaltninger, der vil blive iværksat for at nå målene. Strategien skal ajourføres på baggrund af løbende evalueringer. Som led i den nationale strategi vil det lejlighedsvis blive muligt for medlemsstaterne at yde støtte til andre landbrugsprodukter end frugt/grøntsager og mælk. For at sikre sunde spisevaner vil det være et krav, at nationale sundhedsmyndigheder godkender listen over de produkter, der indgår i strategien.

Ledsageforanstaltninger

Medlemsstaterne skal iværksætte pædagogiske ledsageforanstaltninger, der gør ordningen mere effektiv. Det kan eksempelvis være tiltag der øger børnenes kendskab til landbrug, bekæmpelse af madspild og økologisk landbrug etc. De pædagogiske ledsageforanstaltninger skal være direkte forbundet til ordningens overordnede mål. Ledsageforanstaltningerne vil fremover kunne opnå EU-finansiering.

Finansiering og budgetfordeling

Fremover vil der blive ydet én fast støttesats for henholdsvis én portion frugt/grønt og én portion mælk. Det vil fortsat være frivilligt for medlemsstaterne, om de vil deltage i ordningen. Omkostninger udover EU-støtten kan finansieres af private og/eller offentlige midler.

Der er stadig separate budgetter for henholdsvis frugt/grøntsager og mælk. Budgetterne vil blive delt op i nationale kuverter, således at hver medlemsstat vil modtage én kuvert til frugt/grøntsager samt én kuvert til mælk. Der vil være fleksibilitet for medlemsstaterne til at overføre op til 15 % af midlerne mellem kuverten for henholdsvis mælk og frugt/grøntsager.

Fordelingen mellem medlemsstaterne skal være baseret på objektive kriterier. For frugt og grøntsagers vedkommende skal der tages hensyn til andelen af børn i aldersgruppen seks til ti år (hvilket svarer til de nuværende regler) samt til udviklingsniveauet for regionerne indenfor en medlemsstat. For så vidt angår skolemælk skal fordelingen baseres på den historiske tildeling samt andelen af børn i aldersgruppen seks til ti år.

Fastsættelse af støttesatser

Der vil for alle produkter blive faste støttesatser, som det kendes fra skolemælk i dag. Støttesatserne pr. portion frugt/grøntsag og pr. enhed mælk skal ifølge forslaget fastsættes ved en delegeret retsakt. I den gældende ordning er støttesats m.v. fastsat i Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013, der har hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, hvor proceduren er, at Kommissionens forslag vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 572 af 31. maj 2013 om skolefrugt.

Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 808 af 19. juli 2012 om ydelse af støtte til mælk og visse mejeriprodukter til elever og børn i undervisnings- og dagsinstitutioner.

Konsekvenser

EU's budget

Forslaget til skoleordningen lægger op til et budgetloft til skolefrugt på 150 mio. € og et budgetloft for skolemælk på 80 millioner €.

Fordelingen af budgetmidler mellem medlemsstaterne

De nye kriterier for fordelingen af budgetmidlerne mellem medlemsstaterne kan få betydning for den fremtidige danske andel af budgetmidlerne. Dele af fordelingsmekanismen i den nye ordning for skolefrugt er identisk med den gældende ordning, idet der dog som noget nyt skal tages hensyn til regionernes udvikling. Såfremt sidstnævnte bestemmelse alene vedrører fordelingen i den enkelte medlemsstat, bør det ikke få nogen virkning for Danmarks tildeling. Såfremt medlemsstater med flere dårligt stillede regioner skal have større støtte end medlemsstater med færre dårligt stillede regioner, vil det betyde, at Danmarks andel kan blive reduceret.

Danmark har traditionelt en høj anvendelse af den eksisterende skolemælksordning under den nuværende ordning. Her kan bestemmelsen om andelen af seks til tiårige få en mindre negativ betydning for den fremtidige danske andel af budgettet.

Administrative udgifter og byrder

Det vurderes umiddelbart, at en samordning af de to hidtidige støtteordninger vil kunne medføre visse forenklinger og synergier for såvel skoler, erhvervsdrivende og nationale myndigheder i Danmark. Dette opnås eksempelvis gennem faste støttesatser og udarbejdelse af én fælles strategi og anvendelse af fælles ledsageforanstaltninger. Der har dog ikke hidtil

været krav om ledsageforanstaltninger under skolemælksordningen, ligesom øgede krav til overvågning og evaluering kan medføre øgede administrative omkostninger. Dette vil dog i høj grad afhænge af indholdet i de kommende gennemførelsesbestemmelser.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg.

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at det vigtigste formål med de eksisterende ordninger om skolemælk og skolefrugt/grønt er, at børn får adgang til frisk frugt og grønt og mælk samt får en god oplevelse af at drikke mælk og at spise frugt og grønt. I den forbindelse er Landbrug & Fødevarer generelt optaget af, at den gode smag og de sunde produkter medvirker til at lægge grundlaget for sunde kostvaner.

Landbrug & Fødevarer er i udgangspunktet indstillet på at se på forenklinger og lettelser i forhold til de eksisterende ordninger og indhente de synergieffekter, der måtte være. Præmissen fra Landbrug & Fødevarer's side er at få mest sundhed til skolebørn for pengene.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at der konkret brug for, at forslaget ikke indebærer en udhulning af bevillingerne til skolemælk og - frugt og grønt. Det er således for det første uklart hvilken betydning forslagets henvisning til "*udviklingsniveauet for regionerne indenfor en medlemsstat*" får for ordningernes budget og gennemførelse i Danmark. Landbrug & Fødevarer påpeger endvidere, at forslaget lægger op til, at andre landbrugsprodukter kan få del i de afsatte midler, og at muligheden for at overflytte 15 % af midlerne fra skolefrugtordningen til skolemælksordningen og omvendt, kan medføre en uheldig konkurrence mellem de involverede sektorer. Landbrug & Fødevarer finder begge dele uhensigtsmæssige.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der indgår andre landbrugsprodukter end mælk, og frugt og grøntsager i en sund og varieret kost. Landbrug & Fødevarer mener, at det er en god ide, at også disse produkter gennem fokuserede indsatser når skolebørnene. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at det bør ikke ske ved brug af eksisterende midler, men med nye budgetmidler.

Landbrug & Fødevarer mener også, at der er behov for, at man fra dansk side er opmærksom på og modarbejder eventuelle tilløb til UHT mælk til skolebørnene. Det tager Landbrug & Fødevarer klart afstand fra. Landbrug & Fødevarer påpeger, at 99,5 % af alt dansk drikkemælk er ikke UHT behandlet, og danskerne har generelt modvilje mod UHT mælk som drikkemælk. Landbrug & Fødevarer anser ikke UHT mælk som drikkemælk i en skolemælksordning for en farbar vej for skolemælksordningen, da det direkte modvirker den overordnede strategi med skolemælksordningen, nemlig at give kommende generationer (fremtidens forbrugere) nogle gode mælkevaner/præferencer.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at erhvervet bliver inddraget i den forløbet om udarbejdelse af den danske strategi for brug af skoleordningerne. Landbrug & Fødevarer ser således frem til kommende drøftelser om forslag, som i større grad sikrer børn og unge gode og blivende vaner i forhold til at vælge sundt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig som udgangspunkt positivt til at samle de nuværende to ordninger i en fælles skoleordning med henblik på at høste synergi og forenkling af ordningerne for skolefrugt og skolemælk, som begge har fokus på skolebørn og på at sikre disse sund kost og ernæring. Regeringen lægger vægt på, at der fastlægges enkle og fleksible rammer for ordningen, som kan afpasses efter nationale og lokale forhold, herunder, at der i fordelingen af midler også tages hensyn til hidtidig anvendelse af de eksisterende ordninger. Regeringen finder endvidere, at støttesatser bør fastsættes efter proceduren i Traktatens artikel 43, stk. 3.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af en kort præsentation og første drøftelse har medlemsstaterne overordnet taget godt imod forslaget om at samle de nuværende to ordninger i én for herved at opnå synergi og forenklinger. Samtidig er der udbredt modstand mod, at Rådet med forslaget fratages retten til at fastsætte støtteniveauerne. En del medlemsstater finder ikke, at der skal ske en indskrænkning i de støtteberettigede produkter. De pågældende medlemsstater mener således, at for eksempel ost og yoghurt fortsat skal være støtteberettigede. Der er delte holdninger til, hvorledes fordelingen af de nationale kuverter skal ske og i hvilket omfang den hidtidige anvendelse af de nuværende ordninger skal indgå som kriterium ved fordelingen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2014 forud for rådsmøde den (landbrug og fiskeri) den 17. februar, jf. samlenotat oversendt den 30. januar 2014.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.